

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. január 21.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 16. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

A német-olasz páncélos hadsereg visszaverte

Montgomery támadását

Tunéziában a németek fontos állásokat foglaltak el — Zuhanóbombázók semmisítették meg a körülzárt idegenlégionistákat — Algir kikötője előtt hajókaraván ellen intézett támadást a német légiere: két szállító hajó elpusztult, kilenc megrongálódott

Nagyjelentőségű német-olasz-japán gazdasági egyezmény jött létre

Ezzel a szerződéssel rakják le az Új Európa és Nagykelet-Ázsia gazdasági rendjének alapjait — Gazdasági téren is kölcsönösen segítik egymást a hármasegyezmény aláírói

Páncélos- és légi csaták keleten

Borzalmas erejű nappali légitámadás London ellen

Az egész világ lélekzetviesszafojtva figyeli a keleten dúló hatalmas harcokat. A német védősereg továbbra is kitartóan védelmezi állásait és előretolt bástyáit. Sztalingrád védői a romokon harcolnak. Ezek a csapatok már többszáz kilométerre mögöttük vannak a német hadsereg zömének, de eddig egy talpalatnyi helyet sem adtak fel, nap-nap után erős falaként vetik vissza az ellenség rohamát.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Sztalingrádnál a német csapatok tegnap ismét meggyúsították az ellenség nagy erővel indított támadásait. Az ellenség át akarta törni a védővonalat, de a támadás összeomlott a védők összpontosított tüzeiben.

Az itt folyó harcokról a külföldi híradások a következőket közlik: Még akkor is, ha egyik-másik helyen sikerült a szovjet csapatoknak áttörniük a német védővonalat, sőt ha más hadműveleti célokat is elérnének, Németország és a keleti arcvonal között olyan hatalmas terület van, hogy a szovjet támadások hasonló aránya mellett is évek telnének bele, míg a szovjet csapatok átjutnának ezen a területen. A szovjet csapatoknak a legutóbbi két hónap alatt nagy áldozatokkal elért bizonyos helyi sikerei semmit sem változtatnak a keleti arcvonal általános helyzetén, semmi befolyással sincsenek a német hadvezetőség terveire és előkészületeire és ez a hadvezetőség bizonyára már most megteszi az előkészületeket az eljövendő hadműveletekre.

Az esztelen szovjet tömegrohamok óriási veszteségekkel járnak. A Szovjet már nem kiméli sem az emberanyagot, sem a hadianyagot. Különösen sok páncélcsoport dob harcba. Ezerszámra vonulnak fel a fehérre festett páncélosok, utánuk pedig a siberiai katonák nagy tömege,

különösen páncélcsoportokban van nagy vesztesége a Szovjetnek.

A vezéri főhadiszállás a keleti harcokról a következőket közli: A keleti arcvonal déli részén a szovjet csapatok folytatták heves támadásait, amelyeket mindenütt visszavettünk. Január 19. és 20. között a szovjet 52 páncélosot veszített. Ezek közül egy páncélos hadosztály 24 páncélcsoportot semmisített meg. A német légiere kötelei folytatták a szovjet csapatösszevonások elleni támadásukat. Sztalingrád területén a szovjet támadásokat a legkeményebb ellenállással visszavettük. A középső szakaszon és az Ilmen tótól délkeletre rohamcsapatunk sikeresen harcoltak. A Ladoga tótól délre 27 páncélosot megsemmisítettünk. Ezek közül egy gyalogos hadosztály 18 páncélosot pusztított el. Január 11. és 20. között összesen 804 páncélosot veszített a Szovjet.

Észak-tunéziában — berlini jelentés szerint — a harcok ismét csak tüzéségi párbajra szorítottak. Medjez el Bab vidékén a kisebb ellenes járóőrköt motorkerékpárosok harcra kényszerítettek és elfogtak. A középső front északi részén a harcok már szélesebb arcvonalra terjedtek ki. Tüzérségi előkészítés után a tengely csapatai támadásba lendültek és elfoglalták a Bor Arada fontos magaslati állásait. A német állások ellen a francia szakadár csapatok súlyos támadásokat intéztek harci csoportok támogatásával. A németek a harcokban megtartották állásaikat, az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Ettől délre megrohmozták a franciák kezében lévő állásokat. A németek ember-ember ellen folyó küzdelemben nyolc erődöt üritettek ki. A további ellenállás ezzel véget ért. A német erők teret nyertek és körülzárták az idegenlégionistákat. Ezek soraiban különösen a zuhanóbombázók okoztak nagy vesztesége-

ket. A repülőgépek néhány méter magasságból dobták le repeszbombáikat a francia légionistákra. A körülzárt csapatok megsemmisítése még folyik.

Január 20-án virradó éjszaka harci repülőgépek támadást intéztek Bonne kikötője ellen. Egy páncélos felderítő kocsi megsemmisített egy ellenséges tengeralattjárót. Ez a mostani háború során először történt meg. A páncélos felderítő a hammaleti öbölben fedezte fel a buvárhajót, amint az a víz felszínén uszott. A páncélos azonnal tűz alá vette a tengeralattjárót és első lövései már telibe találtak. A lövésnek olyan hatása volt, hogy a tengeralattjárót robbanás reszketette meg és elpusztult. Elmerülését a vizen uszkáló olajfoltok mutatták.

Az afrikai harcokról a német vezéri főhadiszállás a következőket közli: A német és olasz páncélos hadsereg szerdán is folytatózta a 8. brit hadsereg támadásait és véres veszteségeket okozott az angoloknak. Különösen a zuhanóbombázók támadása volt megsemmisítő hatású. A harcok során három ellenséges gépet lelőttek.

Tunéziában a tengely az elfoglalt állásokat megvédte, sőt még egyes helyeken meg is javította. A foglyok száma és a hadiszakmány állandóan növekszik. A harcokat a légiere is támogatta.

A német repülők két szállítóhajót 18.000 tonna tartalommal elsüllyesztettek, kilenc hajót megrongáltak.

Algir kikötőjétől nyugatra egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy hatezer tonnás gőzöst, egy másikat pedig megtorpedózott.

A német légiere gyors és harci gépei szesdán délen borzalmas erejű támadást hajtottak végre London

központja ellen. A német gépek nehéz robbanó- és gyújtóbombákkal árasztották el az angol fővárost. Három vadászgépet lelőttek, s tíz zárléggömböt felgyújtottak.

A London elleni támadás annyira meglepte a brit légvédelmet, hogy a támadás pillanatában csak egy légvédelmi üteg tüzelt a német gépekre, úgyhogy azok akadálytalanul dobták le a bombáikat. A repülők olyan mélyen repültek, hogy tisztán megfigyelhették a bombák hatását. Az uccákon nagy volt a riadalom, mert a riasztás csak akkor történt már, amikor az első bombák becsapódtak.

A Budapesti Értesítő zürichi jelentése szerint London bombázásának 94 halottja és sebesültje van. 1946 óta nem volt ilyen heves légi csata London fölött. A bombák száza esettek a sűrűn lakott negyedekre. Egy középületben 34 ember halt meg és ennél több megsebesült.

A harci eseményeken kívül nagy érdeklődésre tarthat még számot a vezéri főhadiszállás és Rómában megkötött német-japán, illetve olasz-japán gazdasági megállapodás. Ez a megegyezés olyan lehetőségeket rejt magában, amelyeket áttekinteni ma még lehetetlen. Egyik oldalon áll Európa fejlett ipara és sokévi tapasztalata, a másikon Nagy-Keletázsia nélkülözhetetlen nyersanyagkincse. A szerződés aláírásával most rakják le alapjait az új gazdasági rendnek a háromhatalmi egyezmény megkötői. Noha ez az új rend csak a győzelem után jut kifejezésre, de a szerződés egyengeti és biztosítja a győzelem felé vezető utat.

Ara 12 fillér

Délben intéztek támadást a német repülőket London ellen

A támadás olyan meglepetésszerűen érte az angolokat, hogy csak az első bombák becsapódása után riasztották a lakosságot — A német vadászok légiharcot vívtak az angolokkal

Berlin, január 21.

A Német Távirati Iroda jelenti: A német gyors- és nehéz bombázók tegnap délben támadást intéztek London központja ellen. A támadás egy óra hosszat tartott. A német bombázókat száz vadász kísérte. A nehéz bombázók-telések több hullámban támadták az angol fővárost. A gépek a Temze kanyarulata fölött repültek be, délkeletre Greenwich-től, majd a Temze U kanyarulatára, s az itt elterülő városrésze alig 50 méter magasról dobták le bombáikat. A Temze felső kanyarában dokkokat bombáztak. Az angolok a támadás megkezdése előtt bocsajtották fel a záróleggömböket. A német gépek tüzeltek a záróleggömbökre és ezek közül hetet lelőttek. Utána a város déli részeit bombázták és két gazométert megsemmisítettek.

A Focke, és a Messerschmidt vadászok és az angol Spitfire gépek között légiharcra került a sor. Az angolok meg akarták akadályozni, hogy a német gépek visszatérjenek. A harcok során két Spitfire gépet lelőttek, kettőt pedig megromgáltak.

A német veszteség csekély. Mindössze egy gép nem tért vissza. Ugyan akkor más gépek Anglia déli részei ellen intéztek támadást és megtámadták Wight szigetét.

A német légitámadás olyan váratlanul érte London lakosságát, hogy a riasztást csak akkor rendelték el, amikor már az első bombák becsapódtak. A támadás pillanatában az utcák tele voltak emberekkel.

Rommel taktikája és Montgomery utánpótlási nehézségeiről

Misurata, Rommel legkedvezőbb védelmi vonala — Az angolok teherautó-parkjának fele vizet szállít

Az északafrikai hadjárat körülményeiről, Rommel taktikájáról és az angolok utánpótlási problémáiról érdekes vezércikket közöl a Journal de Genève. Megállapítja a lap, hogy az angoloknak sok nehézségükbe került, amíg folytathatták előnyomulásukat El Agheílán túl. Rendbe kellett hozni az összerombolt bengázi kikötőt, szárazföldön, levegőben és tengeren sokmillió tonnányi hadianyagot, élelmiszert, lőszert és benzint kellett a hadsereg után szállítani. Ez idő alatt a németek és olaszok megerősítették védelmi állásaikat és Marsa Bregánál aknamezőt létesíthettek.

Miután november 8-ika óta a helyzet teljesen megváltozott, az Afrika-hadtest feladata az lett, hogy a lehető leghosszabb ideig feltartsa a 8. hadsereget, abból a célból, hogy lehetővé tegye Nehring tábornok

nak, hogy berendezkedjék és megerősíthesse tuniszi hidfőállását.

Miután a legnagyobb veszély a szicíliai szorosra nehezedik — folytatja fejtegetéseit a Journal de Genève — a harc sulypontja Tuniszra helyeződik át.

Felvetődik tehát a kérdés, hogy Rommel marsall feladata nem az, hogy elérje Tuniszt a lehető legjobban részleteve a brit 8. hadsereget?

Legutóbbi leszakadási manőveréből legalábbis erre lehet következtetni. Ezt a manővert a mozgó taktikának ez a specialitása mesteri kézzel irányította és ezt a taktikát a sivatag tengeri hadműveletének nevezi. A német Afrika-hadtest vezérének kedvenc manővere a villámgyors kitérésekből áll, amelyeket hirtelen ellenállás követ.

A legnagyobb nehézség: a vizellátás biztosítása

Ez a hadmozdulat megtöri az ellenség lendületét abban a pillanatban, amikor elérkezik erőfeszítésének végére.

Nemcsak Rommel főerejének kitérése történt észrevétlenül, hanem a hátvédcsapatok visszavonulása is olyan gyorsasággal ment végbe, ami meglepte az angol parancsnokságot. Az El Agheílánál ejtett német foglyok kis számából következtetni lehet arra, hogy ennek a képletes hátvédnek a célja az volt, hogy támadást provokáljon már elhagyott állások ellen, ami a késleltetés klasszikus taktikája. A körülmények között adódó legjobb visszavágásával Rommel új nehézség elé állította ellenfelét, aminek következtében a tengely újabb időt nyert Észak-Afrikában.

A Nagy Syrtes-öböl az északafrikai partvidék legkietlenebb vidéke.

A kutak és források itt nagyon ritkák, nem valószínű, tehát hogy tartós harcokra kerüljön sor ezen a vidéken. Montgomery tábornoknak elsősorban a vizellátás kérdését kell megoldania.

Arra számítanak, hogy a rendelkezésre álló teherautóknak felét az emberek és gépek részére szükséges viz szállítására kell felhasználnia. Emiatt a 8. hadsereg előnyomulása jelentékeny mértékben ellátni, miután Bengázi és Misurata között nincsen kikötésre alkalmas kikötő. El Agheíl és Syrtés kikötője csak kis hajókat fogadhat.

A Tripolitániában előnyomuló hadosztályok ellátásában nagy szerepe lesz valószínűleg a légierőnek.

A Montgomery tábornok rendelkezésére álló haderő nem haladja meg a négy vagy öt hadosztályt, amelyek közül kettő páncélos. A Bengáziban maradt két hadosztály valószínűleg követi a főhaderőt. A 8. hadsereg többi része biztosítja a hátsó vonalakat és végül Tobrukot és Marsa Matruh-t egy esetleges partraszállással szemben.

A 8. hadsereg ellátási vonalának meghosszabbodása meggyöngíti harci erejét, míg ugyanolyan mértékben a hadtápvonalak megrövidülése fokozza a német Afrika-hadtest ellenállási erejét.

Ebből a szempontból a tengely erőinek előnyére szolgál, ha visszavonulnak Misuráig, Tripolisztól 170 km-re keletre, a lehető legnagyobb mértékben lassítva az angolok előnyomulását.

A közeli repülőterek helyreállíthatják itt a légierők egyensúlyát, amely Egyiptomban a 8. hadsereg javára fordult.

Bármi történjék is — írja a Journal de Genève. — Londonban számot vetnek azaz, hogy Montgomery tábornok további előnyomulása csak növeli a nehézségeket és elkeseredetté teszi a harcot, amely a Földközi-tenger középső vidékén folyik a szicíliai szoros, vagy a Bizerta-Cagliari-Trapani háromszög birtokáért.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

PÉNTEK—KEDD

FÉRFIHŰSÉG

FŐSZEREPLŐK:

PÁGER ANTAL, BULLA ELMA,
TOLNAY KLÁRI, AJTAI ANDOR,
PETHES SANDOR.

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADÓ.

FELROBBANT EGY PERUI LŐSZERGYÁR

Buenos Aires, január 21.

(Német TI) Mint Limából jelentik, Arequipa perui városban a robbanás részben elpusztította az ottani lőszergyárat. Az első jelentések szerint tíz ember életét veszítette, 15 pedig megsebesült. A szerencsétlenséget hír szerint az okozta, hogy egy konyhában, amelyet csak vékony fal választott el a lőszergyártól, a tűzhelyben égett a tűz. Közelebbi részletek még nem ismeretesek. (MTI)

AMERIKA TOBB REPÜLŐGÉPET KÜLDÖTT A SZOVJETNEK, MINT ANGLIÁNAK

Berlin, január 21.

Az amerikai bérletüggyek megbízottja Moszkvában kijelentette, hogy az USA nem tud olyan nagy segítséget adni Moszkvának, mint amilyenre annak szüksége volna. A Szovjetbe irányuló szállítmányok nagy része nem érkezik meg rendeltetési helyére, mert utközben tönkremegy. A bérletüggyek megbízottja kijelentette, hogy a Szovjetnek eddig több repülőgépet küldött Amerika, mint Nagybritanniának vagy bárki másnak a világon.

CHILE ELNÖKÉNEK NEGYVENPERCES RÁDIÓBESZÉDE

Buenos Aires, január 21.

A Német Távirati Iroda jelenti: Santiago de Chileben, Rios államelnök szerdán este rádióbeszédet mondott, hogy megmagyarázza Chile magatartását a tengelyhatalmakkal szemben. A rádióbeszéd negyven percig tartott. Az elnök Chile lépését az amerikaiakózi értekezletből eredő kötelezettségekkel okolta meg.

MEGTILTOTTÁK A FRANCIAORSZÁGI ZSIDÓKNAK, HOGY ELHAGYJÁK LAKHELYUKET

Vichy, január 21.

Egy kormányrendelet megtiltotta a Franciaország területén élő zsidóknak, hogy elhagyják lakhelyüket. Egyes megyékbe tilos a zsidóknak belépni. Ilyen megyében van Vichy is.

ELTUNT EGY ANGOL TENGERNAGY

Stockholm, január 21.

Az angol hirszolgálat közlése szerint az Malpas-Egerton angol tengernagy sorsáról nincs semmi hír.

FRANCIA VÁROSOKAT BOMBÁZTAK AZ ANGOLOK

Párizs, január 21.

Az OFI közli: Angol repülőgépek Nyugat-Franciaország egyik városa ellen bombatámadást intéztek. Az anyagi kár jelentékeny.

A JAPÁNOK A KALKUTTAI KŐOLAJ-TELEPEKET BOMBÁZTAK

Tokió, január 21.

A japán repülőgépek újabb támadást intéztek Kalkutta ellen. A bombák eltalálták a kőolaj raktárakat és közülük többet felgyújtottak. Egy gépet lelőttek. Egy japán gép nem tért vissza. Szerdán a japánok Mundok ellen intéztek tömeges támadást.

Rómából jelenti a Magyar Távirati Iroda, Tokiói értesülés szerint Kalkuttát a bombázások miatt kiüritik. A lakosság felét eltávolítják. A másfélmillió Kalkutta lakossága így 700.000-ra zsugorodik.

Örömet okoz harctéren küzdő honvédeknek, ismerősöknek, ha rendszeresen küldi nekik a „Délvidéket”.

Az olasz légi erő elsüllyesztett két buvárhajót és egy kereskedelmi gőzöst

Róma, január 21.

A Stefani jelentése szerint az olasz légi hadsereg különösen hozzájárul a tengeri harcok sikeréhez. Legutóbb az olasz repülőgépek elsüllyesztettek két tengeralattjárót és egy kereskedelmi hajót. Az olasz gépek a víz felszínén vették észre a buvárhajókat. Az elsőt olyan súlyosan eltalálták a bombák, hogy azonnal elsüllyedt. A másik buvárhajót is súlyos találat érte és el-

vesztése valószínű.

Tegnap délután az algiri partvidék mentén az olasz gépek angol karavánt vettek észre. A karavánt erős légikötél kísérette. Az olaszok a tuleróval szemben is felvették a harcot és az angolok a géppuska harcban alul maradtak. Az egyik olasz gép torpedót vetett és az eltalálta a karaván egyik kereskedelmi hajóját. A hajó elsüllyedt.

Éhinség Indiában

Bombayban tüntet a lakosság - Az élelmiszercikkek ára rohamosan emelkedik

London, január 21.

A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Londonban aggodalommal tárgyalják az indiai helyzetet. Az alkirály nem tudja levezetni a válságot. India egyes tartományaiban nagy hiány van cukorban, rizsben és olajban. Az élelmiszercikkek

ára rohamosan emelkedik. Több városban éhinség ütötte fel a fejét. A legsúlyosabb a helyzet Bombayban. Itt tüntetések vannak, s a katonaságot is kivezényelték. Sok letartóztatás történt.

Giraud francia kormányt akar alakítani

Róma, január 21.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Messagero lisszaboni tudósítója szerint Algirából érkező hírek arról számolnak be, hogy Giraud fran-

cia kormány megalakításán fáradozik. A hírek szerint Giraud felkérte de Gaulle-t, hogy kormányába nevezzen ki bizalmi emberül egy tábornokot.

Széles alapokra helyezik Németország, Olaszország és Japán gazdasági együttműködését

A három hatalmi egyezmény aláíróinak gazdasági és pénzügyi együttműködése az új európai és a keletázsiai rend felépítése érdekében

Berlin, január 21.

A Führer főhadiszállásán, mint a Német Távirati Iroda jelenti, Ribbentrop német külügyminiszter és Hirosi Osima japán nagykövet szerződést írtak alá Németország és Japán gazdasági együttműködésére. Ugyanakkor Rómában Ciano olasz külügyminiszter és Sunici japán ügyvivő Olaszország és Japán között hasonló szövegű szerződést írtak alá. Ezek a szerződések ugyanolyan hosszú ideig maradnak érvényben, mint a háromhatalmi szerződés.

A szerződés értelmében Európa és Ázsia nagy gazdasági térségei is bevetésre kerülnek a totális háborúban. A szerződés lefektette a totális gazdasági együttműködés alapjait az aláíró felek között. Leszögezték az együttműködést gazdasági és pénzügyi kérdésekben is.

Németország és Japán elhatározta, hogy még szorosabb gazdasági kapcsolatokat épít ki egymás között, s hogy a háborúban támogatják egymást az új rend felépítése érdekében. A há-

boru után pedig új rendet valósítanak meg és biztosítják országaikban a jólétet és a boldogulást.

A megkötött szerződés a következő meg-egyeztetést tartalmazza:

1. Németország és Japán minden erejével előmozdítja a gazdasági teljesítőképesség kiszélesítését és kölcsönösen támogatja egymást.
2. Németország és Japán szoros pénzügyi együttműködést valósít meg.
3. Németország és Japán szoros kapcsolatokat tart fenn egymással.
4. A két kormány illetékes szervei megállapítják azoknak a szerveknek működését, amelyek a megkötött szerződést keresztülviszik.
5. A szerződés az aláírás napján lépett érvénybe és ugyanolyan hosszú ideig marad érvényben, mint a háromhatalmi egyezmény.

Rómában azonos szövegű szerződést írtak alá az olasz-japán kapcsolatokról.

London és Párizs uszította Prágát Németország ellen

Mint mondott Benes 1937 november 26-án Kroftának

Prága, január 21.

A Lidove Noviny a volt csehszlovák külügyminisztérium levéltárának egyik okmányát közli, amely 1937 november 26-án fejtett jegyzőkönyv arról a megbeszélésről, amelyet Benes egy nappal előbb dr. Krofta akkori csehszlovák külügyminiszterrel folytatott. A megbeszélés a nemzetközi helyzetre vonatkozott és lord Halifax akkori brit külügyminiszter berlini látogatásának hatása alatt állott. A jegyzőkönyv szerint Benes szöveg szerint ezeket mondotta:

„Az angoloknak nem áll érdekükben, hogy bennünket a németekkel kibékítsenek. Ellenkezőleg: főérdejük abban áll, hogy állandó konfliktusok tárgya maradjunk. Ezért tárgyalunk mindig úgy, mintha mi nem bírnánk kiegyezni Németországgal. Valójában azonban ők és a franciák Németország ellen uszítanak bennünket és politikájuk eszközeül használnak fel. Tudják ugyanis, hogy Németország, ha nem vol-

na ez a középeurópai kérdés, az angolok ellen fordulna és visszakövetelné gyarmatait.”

BENES „ESZKÖZEI”

Prága, január 21.

„A harmadik ügyosztály titkos alapja” címen Prágában rendkívül érdekes könyv jelent meg Benes külpolitikájának titkos eszközeiről. A könyv a cseh külügyminisztériumban talált okmányok alapján részletesen ismerteti azokat a milliós juttatásokat, amelyekkel a cseh külügyminisztérium megvesztegethető újságírók és újságok segítségével Párizson, Genfben és Belgrádon keresztül a világ közvéleményét évtizedeken át befolyásolta. A hírhedt bécsi Verny-kiadóvállalat nem kevesebb, mint 40 millió cseh koronát vett fel Benes titkos alapjából. Pribicevics, Párizsban élő emigráns jugoszláv politikust Benes állandóan 5000 frank havi juttatással támogatta annak ellenére, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia látszólag barátságos kap-

csolatban álltak. A prágai könyvpiac újdonságában hatalmas összegekkel és egész sor névvel találkozunk. Benes két évtized folyamán a európai politika minden jelentősebb központjában megvesztegetett néhány neves politikust vagy újságírókat, akik azután pénzért világgá kürtölték azokat a hazugságokat, amelyeket a prágai külügyminisztérium hozzájuk eljuttatott. A prágai külügyminisztérium titkos alapjából azonban maga Benes vette fel a leghatalmasabb összegeket. Nem kevesebb, mint 9 millió koronáról szóló több nyugtát ő maga irt alá, anélkül, hogy a nyugtán megjelölte volna azt a célt, amire az állam pénzt felvette.

Mit jelent Japán számára a burmai olajmezők meghódítása

Távolkeleten a világ leggazdagabb olajvidékei sodródtak a háború forgatagába. Az Angol-Borneo, Holland-Borneo, Szumatra és Jáva olajvidékeinek elvesztéséhez most csatlakozik a burmai olaj elvesztése. A burmai olajmezők közvetlenül a Rangunból Bhamo felé vezető vasutvonal mellett vannak, amely a Burma-vonal kiinduló pontja. A fő területei: Yenangyaung, Yenangyet-Singu és Mőimbu. Nyolc finomítóban folyik az olaj feldolgozása, melyből öt közvetlen Rangun mellett fekszik. Az olajmezőket csővezeték köti össze Rangunnal, illetőleg a finomítókkal. Mint nemrégiben jelentették, tervbe volt véve még egy vezeték északi irányban a burmai-ut mentén, hogy Csungking-Kina nyersolajellátását megkönnyítsék. Ebből a célból Hall amerikai olajszakértő hosszabb időt töltött Burmában.

A BURMAI OLAJ FONTOSSÁGA

A burmai olajmezők évi termelése eddig 1.04 millió tonnát tett ki. Az olaj felett a Burma Olaj Társaság rendelkezett. Angol-Indiának évi olajszüksége 2.1 millió tonna, amelynek jelentős része a burmai olajjal nyert kielégítést. Tehát a burmai olajmezők elvesztése nemcsak Japánnak jelent további gazdasági megerősödést, hanem Indiában már most érezhető olajhiányt okozott. A Burma Olaj Társaság óriási nyereséggel dolgozott, ez a nyereség nemcsak a termelésből származott, hanem a társaság részese volt az Angol-Irán Olaj Társaságnak is. A szoros összeköttetés a Burma Olaj Társaság és az Angol-Irán Olaj Társaság között, az úgynevezett „angol tengerészeti fiókja” a legnagyobb stratégiai fontosságot jelentette. Ilyen fontosságúnak mérték Londonban a burmai olajat.

Chile lépése nem befolyásolja Argentina magatartását

Buenos Aires, január 21.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Castillo államelnök kijelentette, hogy Chile szakitása a tengellyel semmiképpen sem befolyásolja Argentina magatartását. Az újságíróknak arra a kérésére, hogy foglaljon állást Chile magatartásával kapcsolatban, az államelnök azt mondotta, hogy Argentina magatartása ismeretes és Chile lépése ezen nem változtat.

Portugálián akarnak osztózkodni az angol-szászok

Lisszabon, január 21.

A Colliers Magazin című amerikai folyóirat szenzációs cikket közöl az európai újjárendezésről. A cikk szerint Portugáliának a háború után el kell tűnnie a térképről, mert mesterségesen hívták életre. A lap szerint Anglia, Amerika és a Délafrikai Unió osztózkodnának a háború után Portugália gyarmatain. A cikk nagy felháborodást keltett portugál körökben.

IGAZ MAGYAR NEM FECSEG ÉS NEM TERJESZT RÉMHIREKET.

A HONVÉD MINDEN MAGYAR CSALÁDÉRT HARCOL. MINDENKI ADAKOZ-
ZÉK A HONVÉD-CSALÁDOK JAVÁRA! GYUJTÉS: FEBRUÁR 7-IG.

Hány angol hadihajó van még a tenger felszínén?

(B. L.) Kétségtelen tény, hogy abban a pillanatban van vége a háborúnak, amely pillanatban Anglia—Amerika elvesztik a tengerek fölötti uralmat. A levegőben és szárazföldön is kiméltlenül folyik a harc, de különösen éles ez a tengeren. Hajók süllyednek el és a gigászi küzdelem pillanatokra sem szünetel. Repülőgépek kutatják a tenger felszínét, hadihajókon és tengeralattjárókon folyik a nemes vadra a vadászat. — a haditengerészet biztos kezű katonáinak harcát lélekzet visszafojtva figyeli a világ minden művelt népe, mert tudja: a tenger kék hullámain a világ sorsa dől el.

„Az admirális sajnálattal közli, hogy...
... így év végén érdemes mérleget készítenünk arról, hogy hányszor is hangzott el a világháború négy esztendejében ez a kifejezés. S még jobban érdemes azután utána vizsgálnunk az angol tengernagyi hivatal 1939-es évkönyvében, hogy az angol haditengerészet akkori hajóállományából mennyi egység fölött is rendelkezik még egyáltalában az angol admirális?

Tehát lássuk:

Csatahajók

1939 X. 14-én a 29.150 tonnás Royal Oak, 1941 V. 24-én a 42.100 tonnás Hood, 1941 XI. 25-én a 31.100 tonnás Barham, 1941 XII. 10-én a 32.000 tonnás Repulse s ugyanazon a napon a 35.000 tonnás Prince of Wales elsüllyedését jelentette London. Öt csatahajó ez összesen, 169.350 tonna ürtartalommal. Az 1939 évi kimutatás szerint ebben az időben 12 hajó volt kézen, 7 csatahajó építés alatt és kettőnek az építési terveit már megsavazta az angol alsház. Ez együttvéve 21 csatahajó, aminek a negyedrészé süllyedt eddig el.

Repülőgéphordozók

1939 IX. 17-én a 22.500 tonnás Courageous, 1940 VI. 8-án a 22.500 tonnás Blorious, 1941 XI. 13-án a 22.600 tonnás Ark Royal, 1941 XII. 22-én a 11.000 tonnás Audacity, 1942 IV. 10-én a 10.850 tonnás Hermes, 1942 VIII. 11-én a 22.600 tonnás Eagle és 1942 XI. 16-án a 11.000 tonnás Avenger nevű repülőgépanyahajók elsüllyedését tette közzé az angol admirális. Ez összesen 7 repülőgéphordozó 123.050 tonna ürtartalommal. 1939-ben 9 kész hajó fölött rendelkezett az angol hajóhad 115.450 tonna ürtartalommal, míg 7 építés alatt állott 149.700 tonna ürtartalommal. A 265.150 tonna ürtartalmat kitevő 16 repülőgéphordozóból eddig elsüllyedt angol bevallás szerint 7 hajó 1123.050 tonna ürtartalommal. Elsüllyedt tehát a hajók 38%-a.

Nehézcsirkálók

1941 V. 21-én a 8.250 tonnás York, 1942 III. 1-én a 8.390 tonnás Exeter, 1942 IV. 5-én a 9.975 tonnás Dorsetshire, ugyanazon a napon a 10.000 tonnás Cornwall és 1942 VIII. 8-án a 9.850 tonnás Canberra nevű nehézcsirkáló elsüllyedését jelentette az angol tengernagyi hivatal. Ez összesen 5 nehéz csirkáló 46.465 tonna ürtartalommal. 1939-ben 15 csirkálója volt az angol haditengerészetnek, építés, vagy előkészítés alatt egy sem! A 15 nehézcsirkáló összértartalma 145.590 tonna volt, — ebből elsüllyedt angol bevallás szerint 5 hajó 46.465 tonnával, vagyis a hajók egy harmadrésze.

Könnyű csirkálók

1940 V. 18-án az Effingham (9.770), V. 26-án a Curlew (4.290), VI. 13-án a Calypso (4.180) elsüllyedését jelentette London. Az 1941-es évben: I. 10-én Southampton (9.100), IV. 16-án a Bonaventure (5.490), V. 21-én a Gloucester

(9.300), ugyanazon a napon a Fiji (8.000), VI. 9-én a Calcutta (4.200), XI. 26-án a Dunedin (4.850), XI. 30-án pedig a Sydney (6.830), míg ez évben utoljára a 7.175 tonnás Neptune elsüllyedéséről számolt be december 19-én London. Az 1942 év mérleges a következőképpen szól: 1942 január 9-én a Galatea (5.220), március elsején a Perth (7.040), a Java (6.670 és a De Ruyter (6.470), március 30-án a Nayad (5.450), május 4-én az Edinburgh (10.000), május 14-én a Trinidad (8.000), június 16-án a Hermione (5.450), augusztus 14-én pedig két hajó: a 9.300 tonnás Manchester és a 4.200 tonnás Cairo süllyedt el. Végül ugyanezen év szeptember 16-án a 4.290 tonnás Coventry elsüllyedését jelentette London.

Ez összesen 22 elsüllyedt csirkálót jelent 145.090 tonna ürtartalommal. A háború kitörésekor az angol haditengerészet összesen 72 könnyű csirkáló fölött rendelkezett összesen 479.926 tonna ürtartalommal. Tehát eddig elsüllyedt a csirkálók majdnem egy harmadrésze!

Rombolók

Az angol tengernagyi hivatal a rombolók közül eddig 101 romboló elsüllyedéséről emlékezett meg. Cikkünk keretein túlne az egyes rombolók adatainak felsorolása, ehelyett osztályozás szerint ismertetjük a meglévő és elsüllyedt hajók adatait.

Az A, B, C, D, E, F, G és H osztályba összesen 62 darab 1.375 tonnás romboló tartozott. Ezek közül elsüllyedt összesen 17 hajó 23.275 tonna ürtartalommal.

Az I. osztályhoz összesen nyolc 1.350 tonnás romboló tartozott. Ezenkívül még volt az angol haditengerészetnek 22 hasonló ürtartalmu rombolója. A 30 darab 1.350 tonnás rombolóból eddig 19 süllyedt el 25.650 tonna ürtartalommal.

A J, K, L és N osztályhoz 32 darab 1.690 tonnás romboló tartozott, — eddig London 12 elsüllyesztését jelentette közülük. Ez 20.280 tonnát tesz ki.

Az M osztályhoz összesen 8 darab 1.920 tonnás romboló tartozott, közülük 4 süllyedt el 7.680 tonnával.

Az osztályba nem sorolt rombolók közül 1937-ben épült 16 darab 1.870 tonnás modern romboló. Ezek közül 11 süllyedt el 20.570 tonna ürtartalommal. Ezek elvesztése annyival fájdalmasabb volt, mivel nemcsak a legmodernebb, hanem a leggyorsabb járatu hajók voltak és hajókaravánkísérési célokra különösen alkalmasak, éppugy, mint a Vezér-rombolónak nevezett 18 romboló. Ezek 1.400 tonnásak voltak és sebességük 37 csomót tett ki. Eddig nyolc ilyen Vezér-romboló elsüllyedését jelentette London 11.400 tonna ürtartalommal.

Rendelkezett még Anglia a világháború alatt épült 38 öreg rombolóval is. Ezek 1.100 tonnás ürtartalmukkal 34 csomós sebességet értek el. A 38 hajó közül 20 süllyedt el összesen

22.000 tonna ürtartalommal. Ugyancsak a világháború alatt épültek azok a gyorsjáratu kisrombolók, amelyek 950 tonnás súlyukkal a mai gyorsnaszádok roszán megállt óráiként szerepelhetnének, ám a 11 megmaradt rombolóból eddig 10-et süllyesztettek el a nevetel 9.500 tonna ürtartalommal.

Végeredményben tehát az angol haditengerészet 215 romboló közül 101 rombolót vesztett el, ami a rombolóknak majdnem a felét jelent!

101 romboló összesen 150.655 tonna ürtartalommal

A tengeralattjárók sorsa

Anglia 1939-ben összesen 70 darab tengeralattjáróval rendelkezett, amiből eddig 49-ek volt kénytelen jelenteni az elsüllyedését. Ürtartalom tekintetében ez annyit jelent, hogy a 49 tengeralattjáróval 50.803 tonna értékes hadihajótere ment veszendőbe.

Ezenkívül jelentette London, hogy a három monitor közül egy, a Terror nevű 7.200 tonnás monitor vesztett el, hogy elveszett 17 nagyobb segédcirkálója 270.130 tonna ürtartalommal. 16 kisebb segédcirkáló 57.919 tonna ürtartalommal. Végül elsüllyedt 64 aknautató, lerakó és egyéb ilyen kisebb hadijármű. Ezeknek a száma 1939-ben az akkori kimutatás szerint összesen 115 volt. Végül elsüllyedt a 21 folyami ágyunaszád közül 6 darab. Az angol admirális ezenkívül 151 kisebb hadijármű elsüllyedéséről is hirt adott, ezek azonban nem szerepelnek az 1939-es évkönyvben.

Mielőtt pedig befejezzük cikkünket, előbb összegezzük az angol hadihajóvesztéseket: csatahajókban, repülőgéphordozókban, könnyű és nehéz csirkálókban, rombolókban és tengeralattjárókban London eddig kénytelen volt bevallani 189 hadihajójának az elsüllyedését 685.413 tonna ürtartalommal.

Gyékény szőnyeg
Kender szőnyeg, gyékény szatyor és lábtörők nagy választékban kapható.
Posta ártellenében
Braun Jenő kereskedőnél
ZOMBOR

Rettenetes nagy ez a szám! Hisz például a harmadik legnagyobb tengeri nagyhatalom rendelkezésére is csak 131 hadihajóegység állott ugyanezekben az osztályokban!

S nem kevésbé kell meggondolnunk, hogy ez a kimutatás azokat a hajókat sorolta fel, amelyeknek elsüllyedését London is bevallotta. Már pedig tudjuk: London nem szívesen vallja be hadihajójának elvesztését. Makkacs kitartással hallgatja el a megtörtént tényeket és csak akkor ölt fekete tógát és jelent sajnálkozva, ha az elsüllyedés tényét senki nepe előtt már nem titkolhatja többé. Ebben az értelemben néve az eddig bevallott 189 nagy hadihajó egységet, — érdekesebb és szemléltetőbb a kép...

Irtózatos a harc, amely a tengereken folyik. Hogy mikor dől el azt senki sem tudja, ezt még a csillagok állása sem árulja el. Ezt sűrű homály fedi és eltakarja a jövő köde. De a távol köd is egyet mutat és az események is kérielhetetlenül ugyanebbe az irányba céloznak: ma még nagy kelleltenül csak egy egy hadihajójának elsüllyedéséről tesz jelentést az angol haditengerészet vezetősége, — lassan, de annál biztosabban elkövetkezik az az idő, amikor a sajnálkozó jelentések nyomán az Empire süllyed el!

ÖSSZEÜTKÖZÉS A TÖRVÉNNYEL

— Mondja, tanu, volt már régebben valami összeütközése a törvényt?

— Igen, két évvel ezelőtt egy rendőr volt a vőlegényem.

LEÁNYISKOLÁBAN

— Johanna, mondd meg hány bordája van az embernek?

— Tanár ur, kérem, én olyan csiklandós vagyok, hogy még nem voltam képes megszámlálni.

BOSNYAK JÓZSEF

könyvnyomdája
ZOMBOR
Csiklós Benő 3

izléses és modern
nyomtatványokat
készít utányos áron

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

Hogyan kell pályázniok állásra a megyei, városi és községi tisztviselőknek?

A törvényhozás a rendkívüli viszonyokra való tekintettel öt esztendőre a belügyminiszter, illetve az alispánok és pogármes terek hatáskörébe utalta a megyei, városi és községi állások betöltését, olyan állásokat, amelyeket a törvény életbeléptetése előtt az önkormányzati testületek választás útján töltöttek be.

A törvény végrehajtási utasítása ma jelent meg a hivatalos lapban. Kimondja a végrehajtási utasítás, hogy azokra a vármegyei és városi tisztviselői állásokra, amelyeket az eddigi törvényes intézkedések szerint is kinevezéssel kellett betölteni, továbbra is a régebbi törvényekben kijelölt megyei, illetve városi vezetők nevezik ki a tisztviselőket.

Ugyancsak az alispán, illetve a polgármester nevezi ki a vármegyék, városok és községek által fenntartott közintézményeknél és üzemeknél rendszeresített állásokra alkalmazott tisztviselőket, az állások betöltése előtt pályázati hirdetményt kell kibocsátani. Sürgősség esetén, vagy ha a közérdek úgy kívánja, a pályázatot mellőzni lehet. Ha kinevezés útján betöltendő állás megüresedik, erről azonnal jelentést kell tenni a belügyminiszternek, illetve a megyei állásokat illetően az alispánnak. Az alispán a főispán útján a megyei városi állásokra vonatkozó jelentést is felterjeszti a belügyminiszterhez.

A pályázati hirdetményt az állam hivatalos lapjában, helyi hivatalos lapokban, ha ilyen nincs, a helyben megjelenő napilapokban, vagy hetilapokban kell közzétenni 15 napos határidővel. Részletesen szabályozza a végrehajtási utasítás, hogy milyen okmányok kellenek az önkormányzati tisztviselői állásokra beadott kérvényekhez. Igazolni kell a magyar állampolgárságot, leszámazási okmányokkal azt, hogy a pályázó nem esik a zsidótörvények korlátozása alá. Hat hónapnál nem régebbi keleti hatósági erkölcsi bizonyítványt, képesítési bizonyítványt, szellemi és testi képességet igazoló tisztiorvosi bizonyítványt, katonai igazolványt és az esetleges szakképzettséget igazoló bizonyítványt kell mellékelni a pályázathoz. Minden esetben meg kell jelölni a nyelvismeretet.

A pályázati kérvényt az állás betöltésére jogosult hatósághoz kell címezni és annál a hatóságnál beadni, ahol az illető alkalmazásban van, illetve amelynek közigazgatási területén lakik. A végrehajtási utasítás végül intézkedik a kinevezett tisztviselők eskütételéről, a tisztviselők áthelyezéséről, ezzel kapcsolatban az átköltözési intézményekről.

A pályázati kérvényt az állás betöltésére jogosult hatósághoz kell címezni és annál a hatóságnál beadni, ahol az illető alkalmazásban van, illetve amelynek közigazgatási területén lakik. A végrehajtási utasítás végül intézkedik a kinevezett tisztviselők eskütételéről, a tisztviselők áthelyezéséről, ezzel kapcsolatban az átköltözési intézményekről.

Pénzbüntetésre ítélték egy zombori vendéglőst a drága uborkasalátáért

Egy bezdáni háztartásbelit a drága tej juttatott a vádlottak padjára
Ezer pengő a drága szalonáért

A zombori törvényszéken dr. Boldog Lajos egyesbíró árdragítók felett ítélték csütörtökön. Bischoff János 32 éves őrszállási vaskezeskedőt, aki két darab külső és belső kerékpárgumit adott el 84 pengőért, 500 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Beer Jánosné bezdáni háztartásbelit azért vonták felelősségre, mert a tej literjét 40 fillérért árulta. Az asszony azzal védekezett, hogy drága volt a takarmány. A bíróság bűnösnek találta és 100 pengő pénzbüntetésre ítélté.

Gyurics Milos 53 éves zombori piaci árus az alma kilogramját 1.20 pengőért árulta, holott annak 1942 októberében 60 fillér volt az ára. A bíróság bűnösnek találta és 50 pengő pénzbüntetésre ítélté.

Csütörtökön tárgyalta a bíróság Erhardt József zombori vendéglős árdragítási ügyét is. Erhardt ellen az volt a vád, hogy az étlapon az uborkasalátá adagját 34 fillérben tüntette fel, holott ennek a maximális ára csak 22 fillér volt.

Ifjabb Erhardt azzal védekezett, hogy abban az időben édesapja Budapesten volt, anyja betegesen feküdt és ő irta be az étlapra az árakat. A levest összekeverte az uborkával és így került az ár tévesen az étlapra. A bíróság 100 pengő pénzbüntetésre ítélté.

Molnár Mihály 45 éves hercegszántói lakos 1942 augusztusában Regőcén 14 fillér helyett 30 fillérért adta a vöröshagyma kilogramját. Ezért 50 pengő pénzbüntetését kapott.

Pleckstein Ferenc 50 éves regőcei mészáros és hentes azzal vádolták, hogy egy kiló szalonát adott el Mathesz Péter napszámának 3.80 pengőért, amikor a szalonna maximális ára 3.14 pengő volt. A napszámos a szalonát Szegedre vitte, ahol 50 (?) pengőért adta el. Ezért mindkettőjüket felelősségre vonták. A mészáros ezert pengő pénzbüntetésre, a napszámos kéthavi fogházbüntetésre ítélté a bíróság. Minden ítélet jogerős.

Gyűjtőtáborba vitték Törökországban a vagyonadóvaltság befizetésének elmulasztóit

A letartóztatottak nagy része zsidó

Isztambulból jelentik: Törökországban csütörtökön járt le a vagyonadóvaltság befizetésének határideje. Mint ismeretes, a Törökországban a vagyon után adót vetettek ki. A határidőt már egyszer meghosszabbították. Csütörtökön azokat, akik a befizetést elmulasztották, letartóztatták. A letartóztatottak nagy része zsidó. Ezeket most gyűjtőtáborokba szállítják.

Isztambulból érkező jelentés szerint eddig ezen a címen 87 millió font folyt be.

VESZÉLYES FEGYVER A TENGERALATTJÁRÓ!

A Dagens Nyheter című lap tengerészeti szakértője a tengeralattjáró harccal foglalkozik és azt írja, hogy a tengeralattjáró még mindig veszélyes fegyver az angolszászok ellen. Megállapítja, hogy az Atlanti óceánon egyre jobban megélnéülnek a harcok. A német tengeralattjárók az utolsó fél évben igen eredményesen harcoltak. Az Azovi tenger partvidékén lezajlott támadás súlyos veszteség volt az angolszászok részére.

UJABB FRANCIA HADIFOGLYOK ÉRKEZTEK HAZA NÉMETORSZÁGBÓL

Páris, január 21.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Compiègnebe tegnap 494 Németországból elbocsájtott hadifogoly-csoport érkezett.

Felejthetetlen kultüresemény volt ditrói Csiby József zombori hangversenye

A visszafoglalt délvidéki város zenei életében néhány évi stagnálás után végre megtört a jég s a zombori közönség telt ház mellett hódolt a zeneművészet muzsájának. Az elmúlt Kőrös hangverseny is meghozta az uttörés erkölcsi sikerét, de részvétlenség hiányában alul maradt a szerdai hangversenyen. Talán a számtalan zavaró körülmény, de főleg az arra érdemes muzsikusok kevés száma miatt. Ez a második rendezés bebizonyította, hogy összefogással meg lehet alapozni a város zenekultúrájának jövőjét. Ditrói Csiby József, az ország legjobb zongoristáinak egyike. Tehnikai tudásának méltatásul elegendő annak leszögezése, hogy valósággal elkápráztatta hallgatóságát (Liszt Campanella Sciahin balkezes Nocturne, Chopin Szonáta) kitűnő előadó képességét a Szerelmi álmok-ban és Debussy Prelude-jében árulta el főképpen. Stiliszerke minden műsorzámban kimagaslott. Egyetlen kedvezőtlen körülménye volt a hangversenynek a kinemajtszott új zongora hátránya. Ditrói Csiby József tökéletes billentés művésze nem érvényesült teljes mértékben, sőt észrevehető volt a Stenwey zongorához szokott játékos küzködése a lehetőszerű finomságok kihozásánál. A közönség hidegsége a hangverseny első felében a két első mű, a Beethoven 32 variáció és a Chopin b-moll szonáta komoly zenei formájának tudható be és annak a körülménynek, hogy a városban néhány éven át hasonló komoly zenei rendezések elmaradtak. Annál nagyobb volt a közönség lelkesedése a hangverseny második felében, ahol a balkezes Nocturne és Liszt két műve a Szerelmi álmok, Campanella. Tomboló lelkesedést váltottak ki a hallgatóságból. Három ráadásal honorálta ditrói Csiby József a lelkesedést: Chopin c-moll és C-dur Prelude-jét és Lecona Andaluziai dalát játszotta műsoron kívül. K. J.

FILM

TURUL FILMSZINHÁZ:

Férfi hűség

Sándorffy Péter főmérnök kormánykiküldetésben járt Afrikában, ahol a marokkói hegyek között, szenzációs találmányának befeljeséhez, a szükséges ércet megszerelte. Szép fiatal hölgy társaságában utazik haza és az a látszat, hogy szerelem fűzi őket egymáshoz. A férfi állandóan kesztyűt visel, melyet még étkezés közben sem vet le.

Sándorffyt a budapesti pályaudvaron felesége, Julia várja, ki férje elé utazott Kolozsvárról. A főmérnök a vonat ablakából meglátja feleségét így a másik pályaudvaron száll ki a vonatból. Sándorffy a hölgyvel előkelő szállodában nyitott lakosztályt. Este az étteremben együtt vacsoráznak, utána táncolnak, aminek a kolozsvári társaság több tagja szemtanúja. Mindenki előtt érthetetlen, hogy a mintaházasságot élő főmérnök így viselkedik. A helyzet még jobban kiéleződik Kolozsvárról, hol szintén szállodában, közös lakosztályban száll meg Máriával.

Sándorffy néhány percre hazalátogat, de sem feleségét, sem gyermekeit nem csokolja meg, csak futólag beszél velük. Senkivel sem fog kezét, a kesztyű nem kerül le soha sem a kezéről. Juliának mindent elmondanak, azonban ő bizik az ő nagyszerű urában és nem hisz el semmit sem.

Kísérletei sikerülnek. Ereje azonban napról napra fogy. Mária saját különleges gyógyszerevel tartja benne a lelket, azonban a főmérnök a találmány győzelmes sikerének éjszakáján, reménytelen állapotban kórházba kerül. Mária üzen a feleségnek és a betegszoba nyitott ajtaján hallgatiák a haldokló vallomását, amit a főmérnök régi napjának vall. Ebből kitűnik, hogy Péter a tudomány vértanúja. Az érc megszerzése alkalmával, életmentés közben, halálos trópusi kórba esett. Csak orvosi kísérettel jöhetett haza. Dr. Dunay Mária orvosnő vállalta a nehéz feladatot. Mert a főmérnök életének meghozzásabításán kívül az a feladata is volt, hogy távol tartsa a családot a fertőző betegtről, akinek a kézszoritása fertőző veszélyt jelentett.

A feleség ott a kórházban értesül a sok önfeláldozásról. Ismét boldogok, dacára, hogy utjaik elválnak, mely uton most már az asszony halad egyedül az uboli egyesülés felé.

A minden jelenetben megrázó tartalma, filmet péntektől, kezdve vetíti a Turul Filmszínház.

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kontsek Ferenc, Szentelekly Kornél utca 12. Telefon: 331. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aranyoroszlán. Szt. Háromság tér.

Meghosszabbították a tűzifavám felüg-gesztését. Budapestről jelentik: A kormány legújabb rendelete a tűzifavám átmeneti felüg-gesztését 1943. december 31-ig átmeneti-ileg meghosszabbította.

Megoperálták bárciházi Bárczy István államtitkárát. Budapestről jelentik: bárciházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárán vakbélműtétet hajtottak végre. Az operáció sikerült. A betegnek láza nincs.

Hétfőn véget ér az iskolák rendkívüli karácsonyi szünete. Budapestről jelentik: Az iskolák rendkívüli karácsonyi szünete 24-én véget ér, a tanítás az egész ország iskoláiban hétfőn reggel megkezdődik.

Jól sikerült népművelési előadás Adán. Tudósítónk jelenti: A DMKSz adai fiókjá népművelési előadást rendezett a Török féle vendéglő színháztermében. A »Hiszek-egy« elmondása után Török Bálint községi bíró mondott bevezető beszédet. Utána Győre Kornél a gépfegyver feltalálójáról tartott felolvasást. Kishonthy Pál Gyóni Géza: »Csak egy éjszakára« című költeményét szavalta nagy sikerrel. Kaszás Károly és Kalmár István széklői monológokat adták elő igen ügyesen. Kishonthy István dalokat adott elő zenekari kísérettel, a közönség lelkes tetszésnyilvánítása mellett. Ezután Nagy Frigyes, Kaszás Károly és Gaál József jelenete következett »A jövő század embere« címen. Ifj. Nahi Frigyes Somogyváry Gyula egyik rövid elbeszélését olvasta fel. Kaszás Károly »Bolha« című rövid jelenetével megnevette a közönséget. Kalmár István »Szent László és Kálmán harca« címen tanulságos felolvasást tartott. Végül a diákok énekára indulókat énekelt és a Himnusz hangjaival véget ért a műsor.

A Légoltalmi liga értekezlete Bácsalmáson. Tudósítónk jelenti: A Légoltalmi Liga értekezlete Szabó D. Béla hatósági Légó parancsnok elnöke mellett folyt le. Hoffmann Antal Légoltalmi vezető helyettes fokozottabb légó tevékenységre hívta fel a hallgatóság figyelmét. Szabó D. Béla bejelentette, hogy Piry János Légó parancsnok helyettes tisztségét Szommer Mihállyal töltötték be. Turmezey István községi főjegyző záró szavaival ért véget az értekező.

Kevés a rizs Indiában. A burmai rizszállítványok elmaradása miatt India közellátási helyzete annyira rosszabbodott, hogy a számítások szerint mintegy 60 millió embernek alig jut valami táplálék. Súlyosította a helyzetet, hogy most már Indiából kell ellátni Cejlont is, ahová szintén Burmából hozták eddig rizst. Minthogy a ceyloni kiterjedt gumültetvényes hadifonosságát a brit-indiai kormány is elismeri, havonként 20.000 tonna rizst ad át India Cejlonnak.

Szerencsétlenség a szabadkai vasútállomáson. Súlyos szerencsétlenség történt szerdán délelőtt a szabadkai vasútállomáson. Sztipics Géza negyvenkétéves mozdonyvezető leesett a mozdonyról és esés közben egy kiálló vasba ütötte a fejét. A vas tőből lemetszette a szerencsétlen ember orrát, azonkívül a fején súlyos zúzódásokat okozott. Sztipics Géza a mentők beérkezését követően a kórházba. Állapota súlyos.

Magyar hősök

Kiváló fegyvertények egész sorozatával tün-tette ki magát a Don mentén vívott harcokban Kalocsai József őrmester, egyik gépkocsizó lö-vésalakulatunk szakasparancsnoka.

1942. augusztus 8-án gépkocsizó lövészeink Korotajákra támadtak. E sikeres támadásban Kalocsai mint rohamjárőrparancsnok ügyes meg-közelítéssel és vakmerő rohammal megsemmisítette azt a két géppuskacsoportot, amelyek egy háztömb romjai között rendkívül kedvező állá-sokból súlyosan akadályozták honvédeink elő-rejutását.

Két nappal utóbb Uryw-nál állott harcban. Az ellenség egy nagyobb csoportja váratlanul körülfogta saját közelbiztosító járőrünket, Ka-locsai néhány önként jelentkező emberével ha-bozás nélkül megtámadta ezt a bolsevista cso-portot, azt megfutamította, a honvédjárárt ki-szabadította és még négy foglyot ejtett.

Augusztus 13-án a Korotaják Potudán mel-letti harcokban átvette a szomszéd szakasz meg-sebesült parancsnokától annak szakaszát is, osz-tagát ügyesen csoportosította és a kezdeménye-zésére nyomban megindult támadással megfuta-mította az ellenséget. Ez alkalommal három szovjet géppuskát zsákmányolt. A harc során azonban jobbkezén súlyosan megsebesült, de így is tovább vezette félé századerejű osztagának támadását és újabb ellenséges golyószórót és géppuskás fészkeket küzdött le. Ekkor ismét su-lyos sebet kapott, de két sebtől vérezve is ki-tartásra buzdította embereit.

Kalocsai József ekkor már a magyar Nagy-ezüst, Kisezüst Vitézségi Érem, valamint a II. osztályú Német Vaskereszt tulajdonosa volt és legújabb hőstetteért a Kormányzó Ur az Arany Vitézségi Fremmel tüntette ki.

Felemelte a szegedi tábla a zsidók kisza-badításával foglalkozó szabadkai ügynök büntetését. Mint annak idején közöltük, Kovacsev Elek szabadkai ügynök és Simon István szabadkai pincér társultak, hogy nagyobb jövedelem-re tegyenek szert. Kovacsev és Simon jó össze-kötetéssel rendelkező előkelő embereknek ad-ták ki magukat és felkerestek több olyan zsi-dó családot, akinek Horvátországban voltak ro-konaik és kisebb nagyobb összegek ellenében megígérték, hogy azokat a horvátországi inter-náló táborból kiszabadítják, a határon átsem-pészik és itt tartózkodási engedélyt szereznek számukra. Mivel a vállalt feladatnak nem tud-tak eleget tenni, bíróság elé került a dolog. A szabadkai törvényszék Kovacsevet család vét-ségének elkövetéséért 6 hónapi, Simont pedig 2 hónapi fogházbüntetésre ítélte. Kovacsev fe-lebbezése folytán került az ügy a szegedi tá-blához, amely Kovacsev büntetését 8 hónapi fog-házra emelte fel.

Szondi hírek. A község előjárósága az egyesületek képviselőinek bevonásával ér-tekezletet tartott a harctéren küzdő hon-védek hozzátartozóinak segélyezése ügyé-ben. Wolf József vendéglős a sokác ifjuság körében és az italkimérésre kivetett száza-lékkal együtt a gyűjtés első napján 100 pen-gőt gyűjtött a Főméltóságú Asszony akció-ja javára. A gyűjtést tovább folytatják. — A DMKSz választmányi ülést tartott. Elhatá-rozták, hogy ezer pengőt juttatnak a harc-téren küzdő honvédek hozzátartozóinak fel-segélyezésére. A gyűjtéssel kapcsolatban úgy határoztak, hogy fölkeresik az egye-sület tagjait. A kultúrelőadásokat a jövő-ben minden hétfőn és csütörtökön este 7 órakor tartják a központi iskolában.

Elfogták a szabadkai ácsmester táma-dóját. Mint ismeretes Gyulai József szabadkai ácsmester ismeretlen tettes ellen felje-lentést tett a rendőrségen, hogy éjszaka a város külterületén megtámadták és kirabolták. A rendőrség erélyes nyomozása kö-vetkeztében kiderült, hogy a károsított több szabadkai vendéglőben egy alkalommal hoz-zá szegődött társával ivott. A személylei-rás alapján letartóztatták Mészáros Márton szabadkai lakost, aki tettét beismerte, de ittasságával védekezett és azt tagadja, hogy elűtötte volna Gyulait. Szerinte Gyulai el-esett, miközben tárcája a hóra esett. Ő on-nan vette fel és nem adta vissza. Mészárost kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Komolyra fordult a tréfás birkozás. Kis-hegyesen az egyik vendéglőben rendezett szórakozó estről kissé beszeszelt állapot-ban indultak hazafelé id. Papp Ferenc, Nyi-rádi Ferenc és ifj. Papp Ferenc legények. Közben egymással évődve tréfás birkozás-ba kezdtek. Ekkor érkezett oda Nyirádi sa-gora, Szarka Pál, aki a birkozást nem vette viccnek, hanem beleavatkozott: id. Papp Ferencet letiporta és helyben hagyta. Nyi-rádi pedig a súlyos külső sérüléseken kí-vül két fogát is a helyszínen hagyta. Álla-pota súlyos.

Kifosztottak egy fűszerkereskedést U-gyvidéken. Vakmerő betörők jártak Zuzma Anna Darányi telepen levő fűszerüzletében. Felfeszítették az üzletajtó vaspántját, lever-ték a lakatot és felfeszítették a pénztárfi-ókot, ahonnan 4000 pengőt vittek el. Més-dézmálták az árut is. Körülbelül 10 kiló cukrot, 1 kiló vaját és 8 kiló kenyeret vit-ték el. A betörést a koraregeli órákban fe-dezték fel és mindjárt értesítették a rend-őrséget. A nyomozás a legnagyobb erél-lyel megindult s a tettesek mivel elsöté-tés alatt történt a betörés rögtönítélő bíró-ság elé kerülnek.

A fiú lopja, az anya árdrágítással adta el a szappant. Tudósítónk jelenti: Vizin Ist-ván csikéri lakos munkaadójától Gyukics Istvántól körülbelül 40 kilogram szappant lopott: A lopott szappant a fiú anyja Vizin Lőrincné pedig 12—14 pengőért árulta. Mindkettőjük ellen megindult az eljárás.

Kit illet meg az 50.000 pengős nyere-mény? Az Erdélyi nyereség kölcsönköt-vény legutóbbi huzása alkalmával 50.000 P. nyeresémmel kihúzták az ujvidéki Ugar szövetkezet egyik számát. Ebből érdekes jogi bonyodalom támadt. Az Ugar szövet-séget ugyanis a közelmúltban egy másik alakulat vette át és jelenleg a pénzügy-misztérium által kiküldött felszámoló bizott-ság működik kebelében. Az Ugar szövetke-zet birtokában 10.000 pengő értékű erdélyi nyereségkötvény is volt és az egyik 200 pengős kötvényt most kihúzták 50.000 pen-gővel. Érdekes jogi helyzet alakult ki arra vonatkozólag, hogy kit illet meg a nyere-mény. A felszámolás alatt álló szövetkezet alapítói maguknak követelik a pénzt, a fel-számoló bizottság pedig arra az álláspontra helyezkedik, hogy a szövetkezet minden aktívájával és passzívájával el kell számol-nia, tehát a nyeresémmel csak a felszámó-ló bizottság rendelkezhet. A kérdés való-szinűleg a bíróság előtt fog tisztázódni.

A tábla bűnösnek találta a felmentett temerini henteset. Mint annakidején közöl-tük, Prókai Pál temerini hentes és mészá-ros a hatóságilag megállapított maximális áron felül sertést vásárolt Verseczi István hadiknépei gazdától. A vásár nyelbeütése-kor a csendőrök tetten érték őket s így a dolog az ujvidéki uzsorabíróság elé került. Verseczi Istvánt 100 pengő pénzbüntetésre és 3 évi hivatal vesztesre ítélték, Prókai Pált ellenben a vád és következményei alól felmentették. Az ügyészség Prókai felmen-tése ellen semmisségi panasszal élt. Most a szegedi tábla Curry tanácsa tárgyalta az árdrágítási ügyet. A vádlott azzal védeke-zett, hogy nem nyereszkesedésre vette a ser-tést, csupán azért, hogy bevételt kielégítse és különben sem állt szándékában árdrági-tást elkövetni, mert a vételár kifizetése előtt hatóságilag meg akarta állapítani a fi-zetendő árat. Mivel védekezését semmi fé-le bizonyítékkal nem tudta alátámasztani a tábla nem fogadta el, bűnösnek mondotta ki és árdrágító visszaélés vétségéért 1 hó-napi fogházra ítélte.

Elloptak egy autóbust. Kopenhágából jelentik: Nem mindennapi lopás történt a napokban a dán fővárosban. Egy autójavi-tó műhely elől ugyanis elloptak egy tizen-nyolcszemélyes autóbust, amelyet éppen kijavítottak. A lopást csak akkor fedezték fel, amidőn az autóbust tulajdonosa jelent-kezett. Az autóbust rádiókörözés útján nemsokára Jütlland déli részében megtalá-lták.

Ingyenes trachoma-rendelés Zomborban. A belügyminisztérium dr. Brand Imre klinikai tanársegédet, mb. kórházi szemészfőorvost Zombor város trachoma orvosi teendőinek ellátásával bízta meg. A trachoma gondoza az új egészségházban fog működni. Ennek megnyitásáig is ingyenes kezelésben részesülnek Zombor trachomás betegei kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 8—9 óráig a városi kórház szemészeti ambulanciáján.

A lopott fa megfojtotta a tolvajt. Csorba József szegedi lakos az országút mellékéről kivágott egy eperfát és haza akarta szállítani. Közben megcsuszolt és leesett a töltés oldalán. A fa ráesett Csorbára és olyan szerencsétlenül szorult a nyaka az ágak közé, hogy mire észrevették és segítséget hoztak, Csorba már halott volt. A halál okának pontos megállapítására a rendőrség elrendelte a holttest feboncolását.

Nemesmiliticsi levél:

Bácska betegsége: a tüdővész

A szilveszteresti hálaadás után a szószék-ről hallottuk Nemesmilitics népesedési adatait az elmúlt 1942. évben: 64 halottal szemben 99 volt az élve születettek száma és 39 házasságot kötöttek a kb. 4.200 lakost számláló községünkben. A természetes szaporodás tehát 35 lélek azaz csaknem 1%. Hát több is lehetne, de a mai bunyevác generáció igen lassan szaporodik. A 99 születés 2 német, 29 bunyevác és 68 magyar nevű családból adódik össze. Magyar szempontból tehát az elmúlt esztendő kedvezőnek nevezhető, mert 1942-ben 14-el több volt a magyar családok szaporodása, mint 1941-ben. Hol van itt tehát valami baj? Vizsgáljuk csak át a községi halálozási anyakönyveket abból a szempontból, hogy milyen betegségben haltak el 1942-ben az emberek! A sokféle adat közül kiragadom a következőket: 5 csecsemő halt meg bélihurutban, 4-en rákban és 5-en tüdővészben. A nagy csecsemő halandóság igen szomorú jelenség — erről majd egy más alkalommal beszélünk — a rákban elhunytak számának magassága általános modern tünet, amelynek fájdalmas voltát enyhíti azon körülmény, hogy a rákban elhaltak életkora a 60 év körül mozog, míg a tüdővészben elsorvadtak közül kettő alig érte el a 40 évet, a többi három pedig 20 évet élt csupán. S hozzá még az elmúlt évben mind az öt férfi volt! Tehát három, a produktív élet küszöbén álló fiatalember és két, a munkás élet delezőjén dolgozó férfi kezéből ragadta ki a tüdővész nemcsak a kapát és a kaszát, hanem a honvéd fegyverét is. Hogy milyen nagy veszteség ez az amugy sem szapora magyar fajra nézve, azt a legutóbbi negyedéves alispáni jelentés tárja föl a maga mezeitelen valóságában. „Az elmúlt évben a vármegye területén 54.431 egyén részesült gümőkór szempontjából vizsgálatban, amelyből 2.648 egyén találtatott gümőkórban szenvedőnek és ebből egy év folyamán 563 egyén halt meg”. — Tehát az átvizsgáltak 5%-a fertőzve volt a Koch-féle bacillusoktól és a betegek 20%-ka, azaz minden ötödik beteg egy év alatt meg is halt. Ha Bácska lakosságát kb. 750.000 lélekre becsüljük, ugy ebből legalább is 20.000 vehető gümőkórosnak és évente kb. 4000 meg is hal meg pedig aránylag nagyon fiatal korban. Hát nem rettenetesen nagy szám ez!?! Ha csak a felét vesszük ebből férfinak, ez a veszteség évente két zászlóaljot tesz ki, olyan zászlóaljot, amely kötelesség teljesítés előtt kiejtette kezéből a fegyvert. Hogy a másik két ezerből hány fiatal leány hal meg évente a legszebb női hivatásának, az anyaságnak beteljesítése előtt, arra nézve nincsen számszerű adatom, de hogy sok száz hajadon kerül évente a tüdővéstől elsorvadva a sírba, azt tulzás nélkül állíthatjuk.

Hogy miért pusztít Bácskában

az anyagi jólét hazájában a tüdővész ilyen hatalmas mértékben, azt semmi esetre sem írhatjuk a táplálkozás hiányosságának rovására, hiszen még ma is nálunk élnek egész Európában legjobban az emberek, hanem a mi szélsőséges klímánk, a nyári hosszú szárazságok következtében előálló portenger szinte melegágya a tüdővész csiráinak, a Koch-féle bacillusoknak és a köznép lakásviszonyai még elősegítik a beteg

ség terjedését. Az ugynevezett szép szobát, amely lakásunk napsütötte, legegészségesebb része, a köznép nem használja, hanem összezsúfolódnak a hátsó, kis ablaku, levegőtlen szobába és ott szinte kitenyészik a tüdővész. A bácskai talaj és levegő az állandó fertőzés következtében olyan nagyon telítve van a tüdővész csiráival, hogy az itt lakók csaknem valamennyien átestek már sokszor is a fertőzésen, sőt a legtöbbje észrevétlenül, szerencsésen átvészelte a betegséget és szinte megedződött a fertőzéssel szemben. De jaj azoknak, akik a tisztább levegőjű hegyvidékről telepednek át hozzánk: ezeket szinte védtelenül éri a tüdővész bacillusainak támadása és egész rendeket vág közöttük a halál kaszája.

Főlönszen nagy gondot kell tehát fordítanunk az idetelepített székelyekre a tüdőgondozás terén, mert félő, hogy ez az egészséges és szapora fajta itt nálunk éppen úgy sorvadásnak indul, mint ahogy a hozzánk már régebben idetelepített bunyevácok.

A tüdővész bacillusainak halálhozó működését nem tudjuk olyan eredményesen megakadályozni, mint pl. a himlőét, mert a tuberkulózisra speciális orvosszerünk nincsen. A bácskai klímát nem változtathatjuk meg, a nyári portengert csak a műtök kiépítése mérsékelheti, a lakásviszonyok javulása a háboru alatt alig remélhető, tehát a tüdővész pusztításának korlátozása igen nehéz feladat annál is inkább, mert a betegség keletkezése és fejlődése a legtöbbször szinte alattomos lassúsággal megy végbe. A tüdővész ugyanis a betegség kezdetén, amikor az ártatlannak látszó tüdőcsucshurut nevével viseli, alig ismerhető föl, a beteg legtöbbször mitsem tud arról, hogy a fertőzés benne életre kapott, folytatja a rendes foglalkozását és azt a pár tizednyi esti hőemelkedést, fáradtságot és súlyvesztést a munka rovására írja s legtöbbször már csak akkor fordul orvoshoz, ha a súlyvesztés ijesztővé, a lázacska állandó lázzá válik, az éjszakai izzadások és a köhögés pedig már fájdalmas tünetekké növekednek. Abban van tehát a tüdővész igazi veszedelmessége, hogy a betegség kezdetén, amikor még aránylag könnyen gyógyítható, alig okoz számottevő kellemetlenséget a betegnek. Ha a tüdőcsucshurut legalább annyira fájna, mint ahogy egy tehetséges tyukszem tud sajogni, szaladnának az emberek ész nélkül az orvoshoz tüdővizsgálatra és a betegség nem fejlődne tüdővésszé.

Mit tehetünk tehát

a tüdővész pusztításának csökkentésére? Először is fel kell világosítanunk az egyszerű népet arról, hogy a tüdővész milyen veszedelmes betegség és hogy melyek a tüdőcsucshurut fellépésének első jelei. Erre a közművelődési előadások igen alkalmasak. Addig kell erről a betegségről szinte a megünásig beszélnünk, amíg a róla szóló tudnivalók köztudattá nem válnak. Ha egy divathóbort érdekében propaganda hadjáratot lehet indítani a világ jóízűsége ellen, a fiatal életék megmentése céljából pergőtűzes támadást kell indítani a nép tudatlansága ellen. Ezzel párhuzamosan a községi orvosok vizsgálják felül az utolsó 30 év halálozási adatait azon szempontból, hogy a lakosok közül hányan haltak el tüdővészben. Ahol ez a szám magas, azt a községet vizsgálat alá kell vetni tüdővész szempontjából és azokat a családokat, amelyekben több ilyen haláleset fordult elő, minden negyedévben orvosi vizsgálatra kell berendelni. Ha köztudattá tudott válni az, hogy az adót negyedévenként fizetni kell, az is szokássá válhat, hogy a tüdőbajra hajlamosoknak minden 3 hónapban orvosi vizsgálatra kell jelentkezniük. Ha az adófizetés állampolgári kötelesség, akkor az életnek a megmentése szintén az.

S volna ennek a hatósági orvosi ellenőrzésnek némi eredménye, csökkentené ez a tüdővész pusztításait? Erre csakis határozott igennel lehet felelnünk, hiszen ez az orvosi ellenőrzés részben már meg is van abban a tekintetben, hogy az élelmiszterrel foglalkozó kereskedőtől megvonják az iparendélyt, ha az illető fertőző tüdővészben szenved és csakis akkor adják azt neki vissza, ha az orvosi vizsgálat gyógyultnak minősíti. Természetesen az volna az igazán célra vezető eljárás, ha minden tüdővést állami szanatóriumba utalnának, de ez má a háborus időkben csak vágyálomként jöhet számításba mint ideális utópia.

A kontárokról

Mélyentisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy b. lapjában pár szó írjak a kontárokról. Talán felhívom ezzel az illetékesek figyelmét.

A törvény tiltja az iparjogositvány nélkül dolgozók munkáját. Ennek ellenére még mindig sok kontár van, akiknek sem iparjogositványuk, se mestervizsgájuk nincs, de mégis nagyban dolgoznak. A gazdasági helyzet leromlását mi is érezzük zombori szabók. Kevés a munka, s nagy kiadásaink vannak. A segédmunkaerő, az üzlethelyiség, a világítás, az anyag, a fűtés, az adó stb. mind súlyosan nyom bennünket. A mai viszonyokhoz képest tehát senkisémet vetheti szemünkre azt, ha többek kerünk egy fazonvarrásáért, mint például egy évvel ezelőtt.

Sajnos vannak olyanok, akik a belvárosban, kis udvarokban dolgoznak segédekkel, s minden munkát maguknak szereznek meg, mert olcsóbbak, mint mi. Ezek iparjogositvány nélkül dolgoznak. Nem fizetnek adót, a segédeket nem jelentik be, nincs gondjuk külön fűtésre, külön illetékek levonására.

Epen ideje volna, ha ezeket a kontárokat már egyszer kifüstölnék oduikból.

Tisztelettel:
Egy szabómester.

Több udvariasságot!

Kedves Szerkesztő Ur!

Nagyon kérem, közölje kis levelém a Délvidék »Levelesládá»-jában. A minap moziiban voltam egyik hölgyismerősömmel. A Nemzeti filmszínházba mentünk. Az erkélyre váltottunk jegyet. Amikor leültünk, kabátomat a szék karjára tettem, hogy leveghessen sárcipőmet. Alig helyeztem azonban el a kabátot, a jegyszédőnő, durva hangon rámkiabált: Nem szabad a kabátot a szék támlájára tenni! Vigye a ruhatárba! Vagy sajnálja a tiz fillért?

Engedelmet kérek, én tudom nagyon jól, hogy kabátot a szék támlájára tenni rendőrhatalóságilag tilos. De egy percre, amíg levegem a kalocsnimat, ez csak megengedhető, nem? Vagy ha ez sem, akkor talán csendesebb és finomab hangon figyelmeztessék a moziiban a nézőközönséget. Nem sajnálom a tiz fillért a ruhatárért sem, de szükségtelennek tartottam ott elhelyezni a kabátomat.

Pár perc múlva elkezdődött az előadás. Hölgyismerősöm fején kalap volt. Háta megett senki sem ült. Ennek ellenére a kis pesztonka odarohant és a szó szoros értelmében leütötte a hölgy fejéről a kalapot. Vegve le a kalapját azonnal kiáltott fel.

Mindezekhez semmit sem fűzök, csak megkérdem: Hol vagyunk? A Balkánon?

Tisztelettel: Olvasó.

„Ha nincs ló, jó a számár is” — mondja a közmondás és a számár is elviszi a türelmes embert lassan a cél felé, csak az marad helyben, aki a maradiság botjára támaszkodva egy helyben sóhajtozik és Pató Pálra bizza a jövőt. Pedig ott kinn a harctéren bőségesen folyik a drága magyar vér, amelynek hullását nincs módunkban megakadályozni, mert az a szebb magyar jövő érdekében történik, de annak a sok fiatal magyar vérnek elpazarlását, amit a tüdővész fest vérző rózsaképpen a betegek ajkára, mindenképpen csökkentenünk kell, mert ezért már nem a magyar történelem, hanem a magyar felületesség és nemtörődomség a felelős.

Jörmendy István.

KÖZGAZDASÁG

Az egész országra egységes érvénnyel szabályozzák a mezőgazdasági munkabéreket

Megváltoztatják a mezőgazdaság és ipar eddigi bérrendszerét s a nagy közmunkák elvégeztetésének időpontjait

A mezőgazdasági és ipari munka egyenletes és zavartalan menetének biztosítása foglalkoztatja a kormányt. Ebben a nagyfontosságú és alapvető kérdésben hamarosan néhány lényeges intézkedésre kerül sor.

Két főágazata van a problémának. Egyrészt az agrár termeléshez szükséges munkaerőellátás biztosítása, másrészt azoknak az összefüggéseknek vizsgálása, amelyek a mezőgazdasági munka- és munkásproblémát kapcsolatba hozzák az iparban foglalkoztatott munkásság egyes kérdéseivel.

A kérdés rendezésénél illetékes helyen elsősorban a földművelésügyi kormányzatnak arra az álláspontjára hivatkoznak, hogy

szükségessé vált a mezőgazdasági cselédek és az idényszerződést kötő sommások és aratók munkabérének rendezése,

kiváltképp a termésjárandóság szabályozása tekintetében, mert ezen a ponton az elmúlt munkabérekben egyenlenségek, sőt nehézségek mutatkoztak.

Mint jól informált helyen közlik, most egységes alapon és elvek szerint az egész ország területére szabályozzák a mezőgazdasági munkabéret, mégpedig a szolgáltatások anyagának és kulcsának olyan megállapításával, hogy a mezőgazdasági munkabérek általános és megnyugtató rendezéshez jusson.

Horvátország pénzügyi helyzete

(PEKI) Az új horvát pénzügyi törvény megtiltja a pénzintézeteknek, az iparszerű ingatlankereskedelmet és az üzemen kívüli ingatlan tulajdonát a saját tőke 25%-ára korlátozza. A likviditásra vonatkozó rendelkezések az idegen tőke 5%-át elérő készpénz készletet írják elő az idegen tőkénél és egy másodfokú 25%-os likviditási tartalékokat. A saját tőke hatszorosát meghaladó betéteket állami, vagy állami kezességgel biztosított papírokba kell befizetni. A személyi kölcsönök felső határa a betétkezelő Intézeteknél a saját tőke 20%-a, lombardkölcsönnél és elsőhelyi jelzálog-kölcsönnél 25%-a, állami kezesség vagy aranyfedezet esetében 50%-a. A saját részvények megvásárlása tilos. A jövőben csak részvénytársaságok és szövetkezetek foglalkozhatnak be-

téti üzlettel. A részvénytársaságoknál a székhely nagysága szerint tőke- és tartalék minimumot írtak elő. Végül a felügyelőbizottság feladatkörét lényegesen kibővítették.

A pénzügyminiszter rendelete szerint a horvát vállalatok kötelesek bejelenteni titkos tartalékait, melyekre vagyonaadó gyánant egyszeri 30%-os különadót rónak ki. A titkos tartalék képzésével kapcsolatos korábbi adójogi vétségek kellő időben való bejelentés esetén amnesztiában részesülnek.

A horvát kormány a horvát nagybankok közreműködésével a délkelet-európai tér kompenzációs forgalma számára Zágrábban »Duna Kereskedelmi Rt« néven társaságot alapítottak. A társaság alaptőkéje 20

millió kuna, amelyből 5 milliót azonnal fizetnek. Az intézet élére a horvát közgazdasági minisztérium külkereskedelmi osztályának a vezetője kerül.

Az államfő egyik rendeletével Zágrábban önálló pénzverőt alapított, amelynek célja a pénzverésen kívül egyéb fémtárgyak gyártása is lesz. Az intézet 20 millió kunában megállapított alaptőkéjét a kincstár bocsátja rendelkezésére. Az államfő ügyelet alatt álló pénzverő a cégjegyzéktörténet bevezetése után azonnal megkezdte működését.

Erdőgazdaság Oroszország megszállt részén. Oroszország kereskedelmi mérlegének egyik legfontosabb tétele volt a fakivitel. Már az első világháború előtt az orosz kivitel 11%-a esett a fára. A szovjet ezt az arányszámot 26%-ra emelte fel. Természetesen ezt az óriási emelkedést csak az a hasonlíthatatlan rablógazdasággal tették lehetővé, amely nem törődött az erdőgazdaság észszerű vezetésével és fenntartásával és minden faanyagot, amely elszállítható volt, rabló módon kivágott. 1913-ban a fáknak átlagos szállítási távolsága 450 kilométer volt. 1939-ben ez a távolság 1056 kilométerre nőtt fel. Sehol a világon nem szállították fát vasuton ehhez hasonló átlag távolságokról. Hozzá kell tennünk, hogy Oroszország erdei olyan óriási kiterjedésűek, hogy az egész világ fakészletének 1/3-át éri el. A Szovjetunió fakészlete a háború kitörésekor majdnem kétszerese volt Kanada és az Egyesült Államok összes fakészletének. Csak a megosztása természetellenes. Az erdőterületek dúsok és gazdagok, ahol a lakosság ritka, míg délen a gazdasági ipari vidékeken, majdnem teljesen hiányoznak. A keleti területeknek német csapatok által való megszállás után ezen a téren igyekeztek rendet teremteni. Német erdőszakértők vették oltalmukba az erdőket kb. 1500 fűrészüzemet állítottak munkába ezenkívül egyéb faüzemeket, amint ez a frontszolgálat és a mögöttes országok számára szükségessé vált.

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(75)

— Lehet. Mindenesetre kénytelen, vagyok lent a vizsgálat mezejéig itt tartani. Vádolja továbbá azt is, hogy Kent-ben meggyilkolta Lee Cowdint.

— Soha életemben nem voltam Kentben. Minden csupa hazugság!

— Nem minden — mondta a rendőrtiszt csökösen. — Ez az ur ma délután nálam járt és bejelentette, hogy oka van azt hinni, estére. ha majd Mr. Canby házából távozik, az uton megfogják támadni. És így is történt. Erre mi a megjegyzése, Mr. Snowden vagy Manners vagy Souter?

— Én nem voltam ott — felelt Souter elszánnan.

Weir nevezetett.

— Nos, a miatt a kenti dolog miatt is itt kell tartanom, amíg nem tisztázzuk az ügyet. Talán legjobb lesz, — fordult Weirhez — ha mindjárt fel is hívom Kentvilleben az ügyészt.

— Inkább a sheriffet tessék — szölt Weir szárazon. — A bizonyítékok az ő kezében vannak.

Souter értetlenül és szorongva nézett Weirre.

— Helyes — szölt a rendőrtiszt. — Holnap reggel pedig ezt az embert átviszik a fogházba és szembesítik Miss Cowdin-nel. Ha felismeri...

Nem fejezhette be a mondatot. Souter, ki a két detektív között a fogalmazó asztala előtt állott, mikor meghallotta, mi vár rá másnap, egy lépést tett előre és szinte gyorsabban, mint ahogy a tekintet követni tudta, felkapta a revolvért. Az egyik detektív, gallérjánál fogva, visszarántotta, de Souter már mellének irányított

ta a revolvért. Weir ki akarta ütni a kezéből, azonban elkésett. A fegyver eldőrdült és Souter térdre roskadt. Szájából vér buggyant ki.

— Szent Isten! — kiáltott fel félig magánkívül Weir. — Nem szabad meghalni! Nem szabad! Különbösen hiába volt minden!

Souter reámelte zavaros tekintetét. — Azért is! — vigyorogta kísértetiesen.

Jött az orvos. Letérdelt Souter mellé és kigombolta az inget.

— Nem a szívet találta — szölt. — A bal tüdőn ment át. Rögtön a kórházba.

Souter-t rendőri fedezet alatt elszállították. Weir és Canby utána. Mire a kórházba értek, Souter már a műtőben volt. Weir elszánta magát, hogy felteléfonozza Adam Soutert. Jó sokáig tartott, míg az öreg farmert sikerült felébreszteni álmából. Weir, mikor meghallotta a hangját, céltalannak találta, hogy kerülgesse a dolgot. Egyszerűen és röviden elmondta, mi történt. Az öreg Adam csak ennyit felelt:

— Rögtön indulok.

Végtelemnek tűnő várakozás után a műtőből kijött az orvos. — Fiatalemberek ki szokták heverni az ilyen sebesülést, — mondta — de ez bele fog halni. Azt hiszem azért, mert maga is úgy akarja. Amikor felébredt a narkózisból, le kellett kötni, hogy le ne tépje a kötést.

— Akkor beszélnem kell vele — mondta

Weir.

Engedelmet kapott rá és bevezették Souter szobájába. Canby kint maradt a folyosón. Az ágy mellett egyenruhás rendőr ült. Souter hanyatt feküdt az ágyban, kezei összekötözve.

Eszméletlen volt. Amikor Weir-t megpillantotta mogorván reáirányította a tekintetét.

— Mit akar itt?

Weir leült az ágy mellé. Nehéz volt megvalóítani a kellő szavakat. Weir úgy gondolta, hogy a nyílt egyszerűség lesz a legjobb. — Nem tudom elhinni, — mondta — hogy Leila-t a börtönben hagyja és úgy akar meghalni.

Souter gúnyosan felvetette a felső ajkát. — Nem tudja? — mondta. — Maga persze nem tenné? — Alig volt hangja. Mintha csupa mérget sziszegne: — oh, hogy gyűlölöm!

— De az Isten szerelmére, miért? — reáredt reá Weir.

Folytatjuk.

Apróhirdetések

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés ellenében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el hirdetéseket.

Jókarban lévő, könyvnyű steier-kocsi egy (2-3 személyes) ülés-sel, olcsón eladó. Ög-rizek János. Hódság. a-2951

Egy Wertheim kasz-sza eladó. Zombor. Mussolini ut 26 alatt. a-2957-f

Eladó 4 darab ház-telek közel a belváros-hoz. Bővebbet: Peris-kits István. 004 számú autótaxis. Zombor. a-2959-f

Kereskedők figye-mél! Frissen érkez-e almák, aranyáru, fagy és rothadásmentes citrom, minden m-nőségben a legolcsóbb napiáron kapható nagyban és kicsinyben. Hocknál, Zombor G-1 mólcsiac. Telefon a-2958-1

Jobbházból való meobizható, leányt, vagy fiut KIFUTÓ-NAK azonnalra fel-vesz Universal illat-szertár. Zombor a-2961